

GIDA DIDAKTIKOA

AIARALDEKO EMAKUME* ERREFERENTEAK

AURKIBIDEA

1

Sarrera

Zer dela eta sortu dugu gida didaktiko hau?

2

Helburuak

Zein helbururi erantzun nahi diogu ikas materialaren bitartez?

3

Urratsak

Bor-bor elkartetik zein urrats emango dira, gida didaktiko honen diseinu, zabalpen eta ebaluazioari begira?

4

Ariketa proposamena(k)

LHko azken zikloan, DBHn, Batxilergoan edota euskaltegietan lantzeko ariketen azalpen eta bitartekoak

5

Erakusketarako bitartekoak

Mapa nola erabili

6

Kontaktua

Gurekin harremanetan eta elkarlanean jarraitzeko kontaktua:
borborelkartea@gmail.com

7

Laguntzaileak

Proiektu hau Arabako Foru Aldundiaren dirulaguntzari esker garatu eta zabaldu da.

SARRERA

1

Sarrera

Eskuartean duzun gida pedagogiko hau 12-18 urte bitartekoen artean eskualdeko emakume* erreferenteak ikusgarritzeko sortua dago. Bor-bor Aiaraldeko feminismo elkarteak 2023an ekin zion egitasmo hau (Aiaraldeko emakume* erreferenteak) jorratzeari, parte hartze prozesu bidez tokiko 60 emakumeren ekarpena eta ezagutza mapa batean kokatu genituelarik. Hala ere, ikerketaren abiapuntu gisa jaso zen honako bitartekoa, mapa poster formatuan inprimatu eta jendearen ekarpenekin hornitzen jarraitzeko asmoz.

AIARALDEKO EMAKUME* ERREFERENTEEN MAPA gida didaktiko bilakatzearen bitartez, egunerokoan gure inguruan ditugun emakume* guzti horien ezagutza eta lorpenei aitortza soziala egitea da helburua; eta egindako lan guzti horri balioa eta ikustagarritasuna ematea.

Zergatik proposatzen dugu gida edo unitate didaktiko labur hau?

- Heziguneetan (hots, eskualdeko ikastetxeetan) belaunaldi berri ugari daudelako, eta gizarteak eta historiak ez dituelako egunerokoan aukera eta aitortza berdintasunean aitortzen genero identitate ezberdinek egindako ekarpenak. Gida didaktiko honen bitartez, tutoretza edo euskara saioetan modu ludiko eta hezitzaile batean erreferente ezberdinak ezagutu eta gure erreferente berriak identifikatu, saretu eta ezagutaraziko ditugu.
- Sarritan, material pedagogiko faltagatik ez zaio heldu izan mota honetako lanketari, eta Bor-bor Aiaraldeko Feminismo Elkartearen bidez, ikas etapa ezberdinetako irakasleen esku jarri nahi da ikas-materiala, euren ikasleekin (egungo nerabe eta gazteekin) landu eta lanketa sozialari ekarpena modu sinple eta erraz batean egite aldera.
- Bor-bor elkarteak Aiaraldeko (Urduña, Amurrio, Artziniega, Aiara, Okondo, Artziniega, Orozko, Arrankudiaga-Zollo zein Laudio herrietako) ikastetxeei proiektu hau aurkeztu eta datozen urteetan garatzen jarraitzeko konpromisoa hartzen du.

HELBURUAK

Ikerketaren jarraipena eta sozializazioa

- 2023an Bor-bor elkarteak abiatutako bideari segida ematea: ikerketa dinamika parte hartzaileen bidez garatzea, eskualdeko memoria historiko feminista euskaraz osatu eta zabaltzeko.
- 2023an ekoiztutako AIARALDEKO EMAKUME* ERREFERENTEEN mapa eta fitxak osatzen jarraitzea.
- 2023an eginiko proiektua sozializatu eta aktualizatzea.
- Inguruan ditugun emakumeen* jakintza eta ibilbideari erreparatzea, eta eginiko ekarpenak balioan jartzea.

Tokiko erreferenteen iruditegia eta ezagutza zabaltzea

- Norbanako zein komunitate gisa, gure inguruko emakumeen lorpen eta jakintzak balioan jartzea.
- Gure erreferente eta iruditegietan Aiaraldeko zein Euskal Herriko emakume* erreferente ezberdinen izenak eta izanak barneratzea.
- Herritarren iruditegi eta kontzientziazioan genero eta jatorri aniztasuna presente egotea; geroz eta gizarte indibidualista eta androzentrikoagoa den mundu honetan.
- Sormena eta jolasaren bidez (ikus ariketak) genero ikuspegia zein ikuspegi feminista handitzea.

Jolas eta fitxa bidez, balio eta erreferente feministetan sakontzea

- Ikasleek euren bizitzetan garrantzitsuak izan diren emakumeak* identifikatu eta partekatzea (ariketa sozial indibiduala)
- Ikasleek, taldeka, euren inguruan -hots, eskualdean- emakume erreferenteak izan direnak identifikatu, informazio fitxa sortu eta ikasgela edo taldean partekatzea (jakintza edo aitortza hori sozializatuz). Horretarako, eskualdeko mapak banatuko dira, bakoitzak kartulina baten bueltan bere izenak jaso ditzan.
- Erakusketa formatura jauzi eginez, heziguneko paretetan edo gune bisualetan sortutako materiala ikusgarritzea; elkarrengandik ikasteari bide emanez.

URRATSAK

01

Gidaren ekoizpena

Bor-bor Aiaraldeko Feminismo elkarteak, Kokoriko Hezkuntza Faktoriarekin osatu(ko) du proiektua.

02

Gidaren aurkezpena

Ikas materiala zabaldu eta partekatzeko, dossier hau eta bideotutoriala zabalduko dira eskualdeko ikastetxe guztietan, ikasketaburuen bitartez.

03

Dinamikaren jarraipena

Sortutako materialaren eta eskoletan egindako dinamiken borborelkartea@gmail.com helbidera argazkiak bidaltzea asko eskertuko genuke (inpaktua neurtu eta egitasmoa indartu ahal izateko).

04

Ikerketaren "itzulketa"

Jasotako fitxa guzti horiekin Aiaraldeko emakume* erreferenteen mapa eguneratu eta berrituko dugu Bor-bor elkartearen. Ebaluazioarekin batera, 2025ean zein bitartekotan islatu egindako lana erabakiko dugu.

05

Proiektuaren ebaluazioa

Proiektu honen parte zareten heinean, asko eskertuko genuke sortu eta bidalitako materialaren ebaluazioan parte hartzea. Zentzu horretan, azken orriko eranskina betetzea eskertuko genuke.

ARIKETA PROPOSAMENAK

1

Nire bizitzako erreferenteak

BITARTEKOAK: Nire erreferenteen zuhaitza

2

Nire herriko/eskualdeko emakume* erreferenteak

BITARTEKOAK: Aiaraldeko mapa posterra

3

Euskal Herriko emakume* erreferenteak

BITARTEKOAK: Erakusketarako fitxa (edo karta eredua)

4

Munduko emakume* erreferenteak

BITARTEKOAK: Erakusketarako fitxa (edo karta eredua)

5

Karta jolasak

BITARTEKOAK: Karta digitalak

6

Sortu zure karta jolasa!

BITARTEKOAK: Kartak sortzeko fitxa

LH 5-6 (10-12 URTE)

EMAKUME*

ERREFERENTEAK

Hurrengo fitxan eskola eskola orduetan lantzeko proposamena jasotzen da (bitartekoak eranskin gisa daude jasota amaieran)

IKASLEENTZAT AZALPENA

- **NIRE BIZITZAKO ERREFERENTEAK:** Zuhaitzaren metaforari jarraiki, enborrean ikasle bakoitzak bere izena jarriko du. Hostoetan, aldiz, berarentzat erreferenteak izan diren pertsonen izenak jarri beharko dituzte, eta ondoren, zergatik diren eurentzat garrantzitsuak (zein ekarpen egin duten) kontatu beharko dute. Ariketaren amaieran, erreferente horietatik zenbat diren emakumezkoak* konturatzea izango da erronka.
- **NIRE TALDEKO EMAKUME* ERREFERENTEAK:** Bigarren buelta batean, 4-5 laguneko taldeak osatuko ditugu: eurentzat esanguratsuak izan diren herriko edo inguruko emakumeak proposatu beharko dituzte, taldeka AIARALDEKO MAPAren gainean kokatzeko (kartulinan itsatsi eta apaindu daiteke gero, ekintza osagarri gisa). Saioaren amaieran, ikasgela osoaren aurrean aurkeztuko du talde bakoitzak bere mapa. Nahi izanez gero, ikasgelan edo pasilloetan ikusgai jarri daiteke egindako lana.
- **NOR DA NOR KARTA JOLASA:** "Nor da nor?" joko klasikora jolasteko Euskal Herriko zein eskualdeko 20 emakume* erreferente banatuko dira (aurpegiz gora jarri beharko dute ikasleek; eta bakoitzak bat aukeratu beharko du (eskolek inprimatu beharko dute ikasleei banatzeko materiala). Jokoak besteak zein emakume* hautatu duen asmatzean datza, horretarako galderak eginez (karta-fitxek emakume* erreferente horren ekarpen edo lorpenaren pistak izango dituzte; eta galderek bai edo ez soilik izan beharko dute erantzun posible).
- **SORTU ZURE KARTA JOLASA:** Karta ereduak ikusita, bakoitzaren emakume* erreferenteekin karta propioak sortu ahalko dira, aipatutako jolase(t)an txertatzeko!

IRAKASLEENTZAT OHARRAK

- **BEHARREZKO MATERIALA:** Errotulkiak, kartulinak eta kola.
- **IRAUPENA:** Saio bat edo bi (aukeran)
- **GIDAN JASOTAKO BITARTEKOAK:** Zuhaitzen fitxa, karta jokoaren ereduak.
- **ARIKETA OSAGARRIAK:** Emakume erreferenteren bat klasera gonbidatzea, ikasleek elkarriktara egiteko eta beraren esperientzia lehen eskutik kontatzeko.

EMAKUME*

ERREFERENTEAK

Hurrengo fitxan eskola eskola orduetan lantzeko proposamena jasotzen da (bitartekoak eranskin gisa daude jasota amaieran)

IKASLEENTZAT AZALPENA

- **NIRE BIZITZAKO ERREFERENTEAK:** Zuhaitzaren metaforari jarraiki, enborrean ikasle bakoitzak bere izena jarriko du. Hostoetan, aldiz, berarentzat erreferenteak izan diren pertsonen izenak jarri beharko dituzte ikasleek, eta ondoren, zergatik diren eurentzat garrantzitsuak (zein ekarpen egin duten) kontatu beharko dute. Ariketaren amaieran, erreferente horietatik zenbat diren emakumezkoak* konturatzea izango da erronka.
- **NIRE TALDEKO EMAKUME* ERREFERENTEAK:** Bigarren buelta batean, 4-5 laguneko taldeak osatuko ditugu: eurentzat esanguratsuak izan diren herriko edo inguruko emakumeak proposatu beharko dituzte, taldeka AIARALDEKO MAPAren gainean kokatzeko (kartulinan itsatsi eta apaindu daiteke gero). Saioaren amaieran, ikasgela osoaren aurrean aurkeztuko du talde bakoitzak bere mapa. Nahi izanez gero, ikasgelan edo pasilloetan ikusgai jarri daiteke egindako lana.
- **EUSKAL HERRIKO ETA MUNDUKO EMAKUME* ERREFERENTEAK COLLAGEA:** Egunkari, internet, edo norbere argazki artxiboetatik aurreko ariketetan atera diren emakume* erreferenteen argazkiekin collage bat egitean datza ariketa. Nahi izanez gero, ikasgelan edo pasilloetan ikusgai jarri daitezke egindako lanak.
- **KARTA JOKOA (NOR DA NOR, Binaka):** Aurreko orrian dago azalduta.
- **KARTA JOKOA (KARTA KOLKOAN, Talde zabalean):** Borobil batean eseriko gara guztiok, eta bakoitzari karta bana banatuko zaio (ezingo da ikusi, eta bekokian jarri beharko da gainontzekoek nor den ikusi dezaten). Helburua, bakoitza zein pertsona den asmatzea da. Horretarako nahi beste galdera egin ahalko dira txandaka (bakoitzak galdera bat egin ahalko du bakarrik, eta erantzuna BAI edo EZ izan beharko da; taldekoek erantzungo diote ea bere pertsonaiak egindako galdera edo ezaugarria duen edo ez).

IRAKASLEENTZAT OHARRAK

- **BEHARREZKO MATERIALA:** Errotulkiak, kartulinak eta kola, egunkari edo aldizkariak
- **IRAUPENA:** Saio bat edo bi (aukeran)
- **GIDAN JASOTAKO BITARTEKOAK:** Zuhaitzen fitxa, karta jokoaren eredua.
- **ARIKETA OSAGARRIAK:** Emakume erreferenteren bat klasera gonbidatzea, ikasleek elkarriketa egiteko eta beraren esperientzia lehen eskutik kontatzeko.

BITARTEKOAK

1

Nire erreferenteen zuhaitza

FITXA: Zuhaitzaren fitxa

2

Aiaraldeko emakume* erreferenteen mapa

MAPA: Aiaraldeko emakume* erreferenteen mapa (2023an ekoizitako posterra)

3

Euskal Herriko eta munduko emakumeak*

KARTAK: Euskal Herriko eta munduko emakume* erreferenteen kartak (PDF eranskina)

4

Karta propioak sortzeko fitxa ereduak

KARTAK: JOLASETARAKO (PDF ERANSKINA)

#

Ebaluazio fitxa

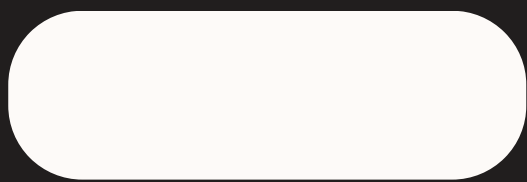
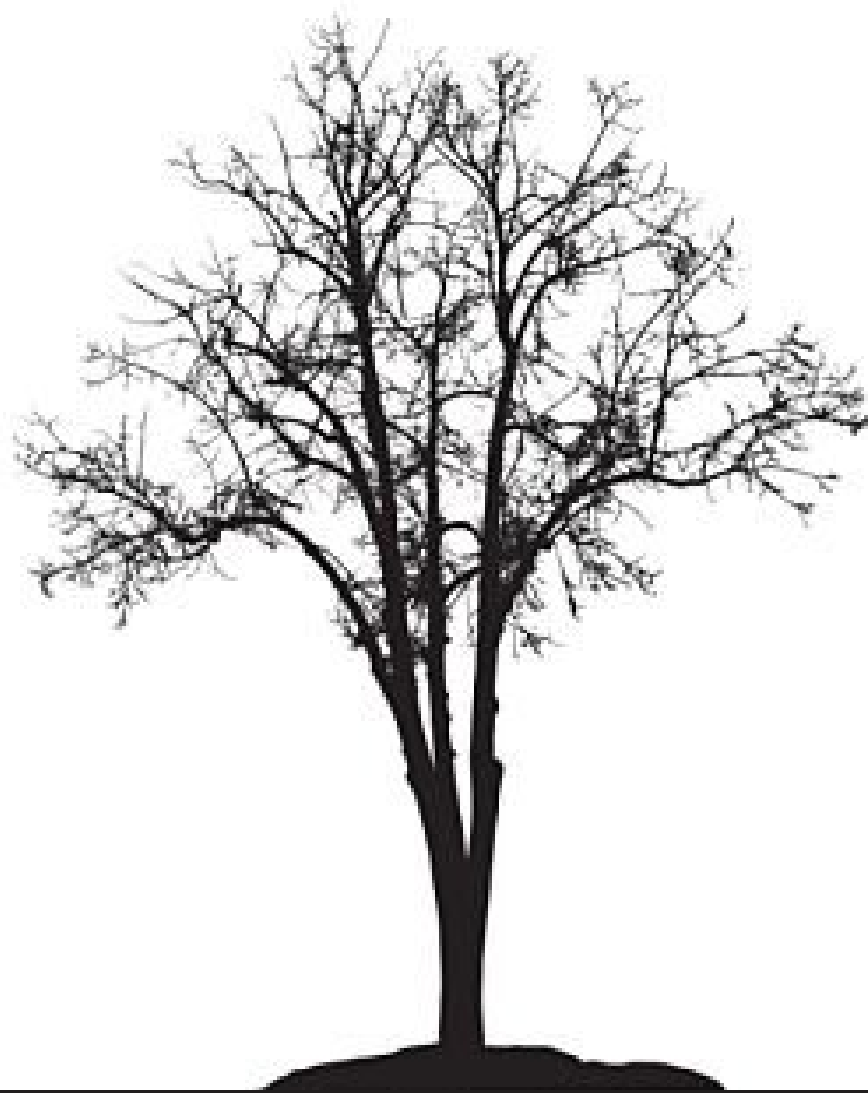
Bidali borborelkarkea@gmail.com helbidera, proiektuari buruzko zure iritzi edo balorazioa ;)

#

Proiektu datuak

- **PROIEKTUAREN DISEINUA:** Bor-bor Aiaraldeko feminismo elkarteak
- **GIDA DIDAKTIKOAREN KOIZPENA:** Aiaraldea Kooperatiba Elkarteak
- **LAGUNTZAILEAK:** Arabako Foru Aldundia
- **ESKER BEROENAK:** Laudio BHI, Laudio Ikastola, La Milagrosa, Lamuza, Aretako Herri Eskola, Latorro Herri Ikastetxea, Zabaleko, Mendiko, Aresketa Ikastola, Zaraobe BHI, Amaurre, Artekko Gure Ama Eskola, Etxaurren Ikastola, Urduñako Herri Eskola, Orozkoko Herri Eskola, Arrankudiagako eskola eta euskaltegi guztiei.

NIRE ERREFERENTEAK

Aiaraldeko EMAKUME* ERREFERENTEEN

MAPA

Okondo

- 7. INMA ROIZ ULIBARRI
- 13. KAITIN ALLENDE ZALDUNBIDE
- 24. ALMUDENA OTOALA URQUIJO

Arrankudiaga-Zollo

- 2. ANE CUESTA MONGE
- 5. ELENE URKJO ESPARZA
- 8. ITZIAR DUOANDIKOETXEA GONZALEZ
- 14. JAVIERE ETXABE
- 27. JOSEFI SAGASTIZABAL IRARAGORRI
- 62. NEKANE OTXOA ABRISKETA

Arakaldo

- 40. GARAZI LARRAKOETXEA BETES

Audio

- 6. ESTI URRESOLA SOLAGUREN
- 9. IZAR MENDIGUREN COSGAYA
- 14. LEIRE SANJURJO GARCIA
- 16. MALEN ATXA CORBELLA
- 19. SAIDY LUBANZADIO ALDAMA
- 24. TXANI RODRIGUEZ HERNANDEZ
- 22. YOGURINHA BOROVA
- 34. LUDI TEMIÑO CALLEJA
- 36. MAITE BILBAO OTEGI
- 43. IRUNE EGIGUREN MARQUINEZ
- 44. ITSASO ESCONDRILLAS AZKUNAGA
- 48. MAIALEN SOLAUN PICAZA
- 51. MARIA SANCHEZ MADDOZ
- 53. NURIA LARRINAGA ORTIZ
- 54. OIHANA MOYA OLIVER
- 56. OLGIA ARTINANO CUESTA
- 57. SILVIA MANRIQUE PEREZ
- 64. ITYASO GARCIA ORUE

Aiara

- 3. ANUNTXI ARANA MURILLO
- 48. RAISA ALAVA ROBINA
- 30. ANA ISABEL UGARTE URRUELA

Artziniiega

- 47. PAKI OFIZIALDEGI FERNANDEZ
- 20. TERESA LAFRAGUA ALVAREZ
- 58. ZURINE FRUTOS GUTIERREZ

Urduria

- 40. IZASKUN DEL CERRO LOPEZ
- 29. AINTZANE OKERANZA VILLATE
- 37. MARIA LUISA GOIKOTXEA DIAZ
- 49. MARI CARMEN DIAZ DE LEZANA SETIEN
- 50. MARIA BARBERO
- 55. OLALIA GURRUTXAGA ZABALA

Amurrio

- 4. EIDER GARCIA GOMEZ
- 42. JAVIERE USATEGUI CASTRO
- 45. MAIED URRUTIA PARRA
- 23. YOLANDA MOSQUERA
- 25. EVA BLANCO DE ANGULO
- 28. JOSUNE IRABEN MARI GORTA
- 34. CASILDA MARAÑON CALLEJA
- 32. IRATXE ESTRADA PRADOS
- 35. MADDI ISASI AZKARRAGA
- 38. TONI BORDAGARAY AMIROLA
- 39. ELI ETA PATRI PINEDO SAENZ
- 47. LUISA IBARROLA ALBIZUA
- 46. LEIRE EGIA ARRIOLA
- 60. INONE RETES ALBIZUA

Orozko

- 4. AGURTZANE INTXAURRAGA ETXEBARRIA
- 26. FATIMA EL GHALIA BIBALLA
- 33. JUDITH URIARTE
- ALDAYTURRIAGA
- 59. AIDA FUENTES IZA
- 44. GENTZANE ALDAY CALONGE
- 42. IONE BASTERRA OLAGUENAGA
- 45. IZARO BLANCO PICAZA
- 52. NAIA LANDALUZE MARKINEZ

KULTURA

JENDARTEA

POLITIKA

KIROLA

SOZIOEKONOMIA

HEZKUNTZA

OIHARRA: Mapa hau tailer batean eta online galdetegi bidez jasotako proposamenekin osatu da. Datoren urteetan eguneratzen eta memoria historiko feministak osatzen jarraituko dugu! Bidali zure ekarpena(k) 688 625 900 telefono zenbakira idatzita, edo audio bidez!

ERREREFERENTEN

WADA

KULTURA

- [illegible]

JENDARTEA

- [illegible]

KIROLA

- [illegible]

SOZIOEKONOMIA

- 2 AIDA FLENTES IZA (KJOZLEA)**
Aida Flentes Iza, 20 urteko emakumezko irakazlea, 2019an jarduera soziala erabiltzeko erakundearen izan da. 2019an Urrezko Samarra Sariak eskuratu zituen, eta hiru orduzko lanetan 27cm-eko margoarekin lan egiteko moralak egin zituen diari enbaleak elkarre ekoizte eragile feministaren baliabide dirua dabiluzan emakile.

HEZKUNTZA

- ITXASO GARCIA ORUE (IKERLARIA)**
EHK-ko irakurlea da Ikerlaria (zaintzaren lortzeko) tratamendua
instituzioan biltzen duela).
- NEKANE OTXOA ABRISKETA (IRAKASLEA)**
Arriatugileagoa eskolaren hamar-hazte, 40 urte baina gehiago.
Ikasleekin proiektuak lan egitea suatzen du, eta pedagojiko zientzi-
arriatugileagoa irakurtzen du. Irakurleak irakurleak irakurtzen
du. Irakurleak irakurleak irakurtzen du. Irakurleak irakurleak
irakurtzen du. Irakurleak irakurleak irakurtzen du. Irakurleak
irakurleak irakurtzen du. Irakurleak irakurleak irakurtzen du.

**ETA ZURETZAT? NOR ETA
ZERGATIK IZAN DA
ESKUALDEAN EMAKUME*
ERREFERENTE?**

BIDALI ZURE PROPOSAMENA 688 625 900
zenbakira! Datorren urtean elkarren artean
erabaki eta zabalduko dugu **AIARALDEKO**
ENAKUME* ERREFERENTEN PROIEKTUaren
garapena!

- [illegible]

RRESOLA SOLAGUREN
(MA)

- [illegible]

EH+MUNDUKO KARTAK

Emakume_errfere
nteak_1
YOGURINHA
BOROVA.jpg

Emakume_errfere
nteak_2
BELTZA_JENDART
EA copia 2.jpg

Emakume_errfere
nteak_2
BELTZA_JENDART
EA copia.jpg

Emakume_errfere
nteak_4_LARANJ
A_KIROLA
copia.jpg

Emakume_errfere
nteak_AIDA
FUENTES IZA.jpg

Emakume_errfere
nteak_ANUNTXI
ARANA.jpg

Emakume_errfere
nteak_EDURNE
PASABAN.jpg

Emakume_errfere
nteak_ELI ETA
PATRI
PINEDO.jpg

Emakume_errfere
nteak_EMILY
WILDING.jpg

Emakume_errfere
nteak_ESTI
URRESOLA.jpg

Emakume_errfere
nteak_EULALIA
ABAITUA.jpg

Emakume_errfere
nteak_IONE
BASTERRA.jpg

Emakume_errfere
nteak_JOSEFI
SAGASTIZABAL.j
pg

Emakume_errfere
nteak_JOSUNE
IRABIEN .jpg

Emakume_errfere
nteak_MARIA
LUISA
GOIKOETXEA.jpg

Emakume_errfere
nteak_OLAIA
GURRUTXAGA.jp
g

Emakume_errfere
nteak_POLIXENE
ASTRABUDUA
copia.jpg

Emakume_errfere
nteak_POLIXENE
ASTRABUDUA.jp
g

Emakume_errfere
nteak_SIMONE
DE BEAUVOIR.jpg

Emakume_errfere
nteak_VIRGINIA
WOOLF.jpg

SORTU ZURE KARTA

Izena:

Abizenak:

Herria:

1. plaza:

2. plaza:

3. plaza:

BALORAZIO FITXA

Baloratu 1etik 5era

Gida pedagogikoaren planteamendua

Bor-bor elkartearen euskarria

Irakasleentzat sortutako materiala

Ikasleentzat sortutako bitartekoak

Proposatutako ariketen metodologia(k)

Proposatutako ariketen iraupena

Proposatutako ekintzen kalitatea

Proiektuaren interesgarritasuna

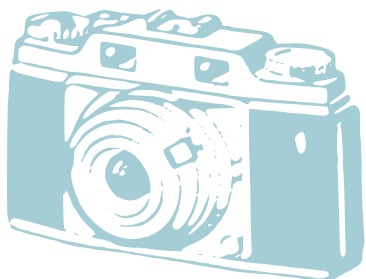
Proiektuaren erakargarritasuna

Proiektuaren baliagarritasuna

Heziguneekin komunikazioa

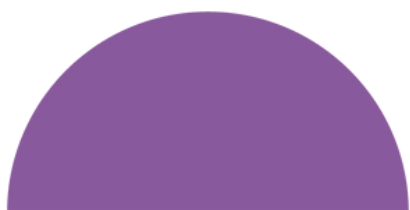
Proiektuaren sozializazioa

1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐

Egindako lanak
BIDALI!

B

araba
álava

Yogurinha Borova

- 1# 1969.urtean jaioetako trabesti audioarra, izen-abizenez Eduardo Gavina.
- 2# Hainat kabaret saio zein bestelako emanaldi sortu izan ditu, tartean 'Pirritx, Porrotx eta Marimototsekin.
- 3# Sexualitate aniztasunaz mintzo den 'Sentipenak aksatu' kanta ospetsuaren egilea da.

Esti Urresola

- 1# 1984an jaioetako zinema zuzendari audioarra.
- 2# "20.000 especies de abejas" filmarekin 2 Goya Sari lortu zituen 2024an, eta Berlinale jaialdiko Zilarrezko Hartza ere.
- 3# "Voces de papel" dokumentalarekin Bartzelonan Urrezko Txapela lortu zuen.

Eulalia Abaitua

- 1# 1853an jaio eta 1943an hil zen argazkilaria.
- 2# Euskal Herriko lehen emakume argazkilaria (aitortua) izan zen.
- 3# Besteak beste, Bilboko erribera merkatua eta Nerbioi ertzetako garbitokiak erretratatu zituen.

Simone de Beauvoir

- 1# 1908an jaio eta 1986an hil zen filosofoa, pentsalaria, idazlea eta irakaslea izan zen.
- 2# 'Ez da emakume jaioenez, izatera iristen da' da bere esaldi gogoangarrietako bat.
- 3# 'Bigarren sexual' liburuari idatzi zuen. Emakumeak produkzio prozesutik baztertu eta etxeko zaintzazatik lotura sozial guztiak galtzen zituela defendatu zuen, aske izateko aukerarekin batera.

Virginia Woolf

- 1# 1882an jaio eta 1944ean hil zen idazle ingelesa.
- 2# 'Gela bat norberarena' izan zen bere lan ezagunetako bat.
- 3# XX.mendeko literatur modernismoaren erreferentia izan zen.

Dolores Ibarruri

- 1# 1895ean jaio eta 1989an hil zen, 'Pasionaria' ezizenarekin izan zen ezaguna.
- 2# Espainiako Alderdi Komunistaren lehendakaria izan zen.
- 3# 1936an 'Mujeres contra la Guerra y el Fascismo' erakundea sortu zuen, eta emakume eta langile eskubideen alde jardun zuen.

Polixene Trabudua

- 1# 1912an jaio eta 2003an hil zen.
- 2# II. Errepublikan Emakume Abertzaleen Batza erakundearen sartu eta euskara zein euskal kultura goraiatu zituen. 'Cronicas de amama' liburuaren.
- 3# 1933an mitin batean independentzia aldarrikatzeagatik atxilotu zuten. Gerra ostean erbesteratu behar izan zen Frantzia zein Venezuelan.

Almudena Otaola

- 1# Espainiako senataria izan da EAJ alderdiaren ordezkaririk gisa 2019tik aurrera.
- 2# 2016an Eusko Jaurlaritzako Kultur Kabineteko zuzendaria ere izan zen.

Josefi Sagastizabal

- 1# Arrankudiaga-Zolloko herritarra, euskal gaiazko politikaren biktimeetako bat.
- 2# 1975.urtean tortura latzak salatzen zuten, bere semea ETA erakunde armatuarekiko loturagatik atxilotu zutenean.

Josefi Sagastizabal

- 1# Arrankudiaga-Zolloko herritarra, euskal gatazka politikoaren biktimetako bat.
- 2# 1973.urtean tortura latzak salatu zituen, bere semea ETA erakunde armatuarekiko loturagatik atxilotu zutenean.

Raisa Alava Robina

- 1# 1990. urtean jaiotako zuhazzarra da (Aiara), ilustratzaile ezaguna.
- 2# 2022ko Fatziako Torureko kartel lehiaketa irabazi zuen, eta bere irudia hedatu zen mundu osoan barrena.
- 3# 'New York Times' edota 'Pikara Magazine' gisako argitalpenetarako kolaborazio ugari egin izan ditu.

Raisa Alava Robina

- 1# 1990. urtean jaiotako zuhazzarra da (Aiara), ilustratzaile ezaguna.
- 2# 2022ko Fatziako Torureko kartel lehiaketa irabazi zuen, eta bere irudia hedatu zen mundu osoan barrena.
- 3# 'New York Times' edota 'Pikara Magazine' gisako argitalpenetarako kolaborazio ugari egin izan ditu.

Aida Fuentes Iza

- 1# 1983.urtean jaiotako orozkoar okina da, Iza ogi osasuntsuen sortzaile eta sustatzailea.
- 2# 2019an 'Urrezko Mamia Saria' eskuratu zuen.
- 3# Urtero 'ogi solidario moreak' egiten ditu azaroaren 25ean eta martxoaren 8an, emakume elkarte edo eragile feministaren bati emateko.

Anuntxi Arana

- 1# Luiaondon jaiotako antropologoa, euskal mitologian aditua.
- 2# Besteak beste, Oroskoko Haranetako kondairetak inguruko tesia egin zuen 1998.urtean
- 3# Hainbat liburu idatzi izan ditu.

Maria Luisa Goikoetxea

- 1# Gorpildun aulkian egonagatik mugikortasun eta irisgarritasun eskubideen aktibista urdinarra.
- 2# Gorobel mendilerroan, chimen ikusgarria egin zuen helikopteroan mugitzea errazagoa zela garraio publikoan Bilbora joatea baino salatzeko.
- 3# Urduñatik Espainiako senatura eraman zituen aniztasun funtzioanaldutuen eskaerak.

Ione Basterra

- 1# 1998an jaio eta 2019an hildako txirrindularitza egokituak Euskadiko txapelduna.
- 2# 'Handbike' izeneko modalitatean Europako txapelduna izan zen 2016an, sub-23 kategorian.
- 3# 2018an Munduko Kopan lehiatzeko txartela lortu zuen.

Edurne Pasaban

- 1# 1973.urtean jaiotako mendizale tolosarra.
- 2# 14 zortzimilakoak igo zituen lehenbiziko emakumea izan da, mundu mailan.
- 3# 2001etik 2010era igo zituen Himalaiako (eta munduko) mendirik altuenak.

Eli eta Patri Pinedo

- 1# 1976.urtean jaiotako eskubaloijokari profesional amurriarrak.
- 2# Eli Pinedo Saenzek 2012an brontzezko domina lortu zuen Olinpiar jokoetan.
- 3# Espainiako selekzioan hainbatetan lehiatu izan dira nazioartean.

Luisa Ibarrola

- 1# 2000. urtean jaiotako saratxoarra da Luisa Ibarrola Albizua.
- 2# Txirrindularitzan zein ziklokrosesan garaipen ugari lortu izan ditu, horien artean Euskadiko zein Espainiako txapelduna izan delarik.
- 3# Munduko ziklokross Kopan parte hartzeko txartela ere lortu zuen.

Ione Basterra

- 1# 1998an jaio eta 2019an hildako txirrindularitza egokituko Euskadiko txapelduna.
- 2# 'Handbike' izeneko modalitatean Europako txapelduna izan zen 2016an, sub-23 kategorian.
- 3# 2018an Munduko Kopan lehiatzeko txartela lortu zuen.

Izena:

Abizenak:

Herria:

1. pista:

2. pista:

3. pista:

Aiaraldeko EMAKUME* ERREFERENTEEN MAPA

B

Artziniega

- 17. PAKI OFIZIALDEGI FERNANDEZ
- 20. TERESA LAFRAGUA ALVAREZ
- 58. ZURIÑE FRUTOS GUTIERREZ

Aiara

- 3. ANUNTXI ARANA MURILLO
- 18. RAISA ALAVA ROBINA
- 30. ANA ISABEL UGARTE URRUELA

Okondo

- 7. INMA ROIZ ULIBARRI
- 13. KAITIN ALLENDE ZALDUNBIDE
- 24. ALMUDENA OTAOLA URQUIJO

Arrankudiaga-Zollo

- 2. ANE CUESTA MONGE
- 5. ELENE URKIJÓ ESPARZA
- 8. ITZIAR DUOANDIKOETXEA GONZALEZ
- 11. JANIRE ETXABE
- 27. JOSEFI SAGASTIZABAL IRARAGORRI
- 62. NEKANE OTXOA ABRISKETA

Arakaldo

- 40. GARAZI LARRAKOETXEA BETES

Laudio

- 6. ESTI URRESOLA SOLAGUREN
- 9. IZAR MENDIGUREN COSGAYA
- 14. LEIRE SANJURJO GARCIA
- 16. MALEN ATXA CORBELLA
- 19. SAIDY LUBANZADIO ALDAMA
- 21. TXANI RODRIGEZ HERNANDEZ
- 22. YOGURINHA BOROVA
- 34. LUDI TEMIÑO CALLEJA
- 36. MAITE BILBAO OTEGI
- 43. IRUNE EGIGUREN MARQUINEZ
- 44. ITSASO ESCONDRILLAS AZKUNAGA
- 48. MAIALEN SOLAUN PICAZA
- 51. MARIA SANCHEZ MADOZ
- 53. NURIA LARRINAGA ORTIZ
- 54. OIHANA MOYA OLIVER
- 56. OLGA ARTIÑANO CUESTA
- 57. SILVIA MANRIQUE PEREZ
- 61. ITXASO GARCIA ORUE

Orozko

- 1. AGURTZANE INTXAURRAGA ETXEBARRIA
- 26. FATIMA EL GHALIA BIBALLA
- 33. JUDITH URIARTE ALDAYTURRIAGA
- 59. AIDA FUENTES IZA
- 41. GENTZANE ALDAY CALONGE
- 42. IONE BASTERRA OLAGUENAGA
- 45. IZARO BLANCO PICAZA
- 52. NAIA LANDALUZE MARKINEZ

Amurrio

- 4. EIDER GARCIA GOMEZ
- 12. JANIRE USATEGUI CASTRO
- 15. MAIED URRUTIA PARRA
- 23. YOLANDA MOSQUERA
- 25. EVA BLANCO DE ANGULO
- 28. JOSUNE IRABIEN MARIGORTA
- 31. CASILDA MARAÑON CALLEJA
- 32. IRATXE ESTRADA PRADOS
- 35. MADDI ISASI AZKARRAGA
- 38. TOÑI BORDAGARAY AMIROLA
- 39. ELI ETA PATRI PINEDO SAENZ
- 47. LUISA IBARROLA ALBIZUA
- 46. LEIRE EGIA ARRIOLA
- 60. IXONE RETES ALBIZUA

Urduña

- 10. IZASKUN DEL CERRO LOPEZ
- 29. AINTZANE OKERANZA VILLATE
- 37. MARIA LUISA GOIKOTXEA DIAZ
- 49. MARI CARMEN DIAZ DE LEZANA SETIEN
- 50. MARIA BARBERO
- 55. OLAIA GURRUTXAGA ZABALA

- KULTURA
- JENDARTEA
- POLITIKA
- KIROLA
- SOZIOEKONOMIA
- HEZKUNTZA

OHARRA: Mapa hau tailer batean eta online galdetegi bidez jasotako proposamenekin osatu da. Datozen urteetan eguneratzen eta memoria historiko feminista osatzen jarraituko dugu! Bidali zure ekarpena(k) 688 625 900 telefono zenbakira idatzita, edo audio bidez!

